UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE LITERE

Strada Edgar Quinet nr. 5-7, Sector 1, 010017, București, România
www.litere.ro

Domeniul de studiu: Limbă şi literatură
Specializarea: **Limba şi literatura română – O limbă şi literatură străină**

TEMATICA ŞI BIBLIOGRAFIA PENTRU PROBA SCRISĂ A_1
Examenul de LICENŢĂ
Sesiunile iunie 2014 şi februarie 2015

1. Limba română

I. Istoria limbii române. Istoria limbii române literare. Stilistică. Pragmatică.

A. Istoria limbii române

- Originile limbii române. Periodizarea istoriei limbii române.
- Latinitatea limbii române (lexic); trăsături generale.
- Structura etimologică a vocabularului limbii române; aspecte generale.

Bibliografie

1. Maria Cătănescu, *Limba română. Origini şi dezvoltare,* Bucureşti, Editura Humanitas, 1996, p. 9-75;
2. Marius Sala, *De la latină la română,* Bucureşti, Univers enciclopedic, 1998, p. 61-100; 114-133.

B. *Istoria limbii române literare*

- Originea şi baza dialectală a limbii române literare; normele limbii literare din secolul al XVI-lea.
- Normele limbii literare în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea. Dezvoltarea stilului beletristic (Miron Costin, Ion Neculce, cronicarii munteni, Dosoftei, Dimitrie Cantemir).
- Limbajul figurativ al poeziei romantice pre-eminesciene.
- Stilul beletristic în a doua jumătate a secolului al XIX-lea; Mihai Eminescu – inovaţii în limbajul poetic; Ion Creangă – oralitatea limbii şi a stilului; I.L. Caragiale – procedee ale comicului de limbaj.

Bibliografie

1. Al. Rosetti, B. Cazacu, L. Onu, *Istoria limbii române literare, vol. I, De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, ed. a II-a, Bucureşti, Editura Minerva, 1971 (p. 61-77 şi capitolele: Miron Costin; Ion Neculce; Cronicarii munteni; Dosoftei; Dimitrie Cantemir);
2. Ion Gheţie, *Istoria limbii române literare. Privire sintetică*, Bucureşti, EŞE, 1978, p. 11-32; 77-125;
3. Mihaela Mancaş, *Limbajul artistic românesc modern. Schiţă de evoluţie,* Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2005, p. 30-48, 118- 209.

C. *Stilistică funcţională*

- Structura stilistică a limbii române contemporane.
- Stilurile funcţionale ale românei actuale; prezentare generală a trăsăturilor distinctive.

Bibliografie

D. Irimia, *Structura stilistică a limbii române contemporane*, Bucureşti, EŞE, 1986, p. 103-243.

D. *Pragmatică*

- Acte verbale; structură, clasificare, mărci ale forţei ilocuţionare.
- Forme ale implicitului discursiv: presupoziţii (tipuri, declanşatori), implicaturi.
- Strategii ale politeţii; forme de actualizare discursivă.

Bibliografie

1. Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Limbaj şi comunicare. Elemente de pragmalingvistică,* Bucureşti, Editura ALL, 2003, p. 21-60, 65-68, 73-90.

II. Limba română contemporană (lexic; morfologie; sintaxă; fonetică)

A. *Lexicologia limbii române contemporane*

- Procedee de îmbogăţire a vocabularului (împrumutul lexical, calcul lingvistic, derivarea şi compunerea).
- Structura semantică a lexicului românesc contemporan (principalele categorii semantice: polisemie, sinonimie, antonimie, paronimie, omonimie).

Bibliografie

1. Angela Bidu Vrănceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană*. *Lexicul,* Bucureşti, Humanitas Educaţional, 2005, p. 47-145;
2. Ion Coteanu, *Formarea cuvintelor în limba română,* Bucureşti, EUB, 2007;
3. Adriana Stoichiţoiu-Ichim, *Aspecte ale influenţei engleze în româna actuală*, Bucureşti, EUB, 2006, p. 29-63.
4. Liviu Groza, *Elemente de lexicologie*, Bucureşti, Editura Humanitas Educațional, 2004, p. 91-136.

B. *Morfologia limbii române*

- Categoriile gramaticale şi clasele de flexiune ale substantivului.
- Clasele de flexiune ale adjectivului.
- Categoriile gramaticale ale verbului.

Bibliografie

1. GALR (*Gramatica limbii române,* Editura Academiei Române, Bucureşti, 2008), vol. I, p. 83-89, 146-149, 323-332, 468-482.

C. *Sintaxa limbii române*

▪ Organizarea sintactică a grupului verbal (componenţă, organizare, descriere a unor funcţii din structura grupului: subiect, nume predicativ, complemente).

Bibliografie

1. GALR (*Gramatica limbii române,* Editura Academiei Române, Bucureşti, 2008), vol. al II-lea, p. 267-295, 332-335, 338-372, 392-416, 418-436, 438-452, 454-461, 463-471.

D. *Fonetică şi fonologie*

- Sunetele limbii române: clasificarea articulatorie. Sistemul fonologic al limbii române: vocalele şi semivocalele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive); consoanele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive; grupurile monofonematice).

Bibliografie

1. *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia* (coord. Ion Coteanu), ed. a II-a, Bucureşti, EDP, 1985, p. 18-25, 48-64, 70-76.

Pentru proba de limbă română, studenţii vor alege o secţiune din tematica prezentată (I – II).

2. Literatura română

I. *Literatura română veche*. Pareneza (**Învăţăturile lui Neagoe Basarab**), Poezie (Dosoftei; poemul filosofic: Miron Costin). Istoriografia (Ureche, Miron Costin, Neculce, cronicarii munteni). Proza oratorică (**Didahiile** lui Antim Ivireanul). Dimitrie Cantemir (**Divanul sau gâlceava înţeleptului cu lumea**, **Istoria ieroglifică**).

Bibliografie critică:

Dan Horia Mazilu – *Cronicarii munteni*, Editura Minerva, Bucureşti, 1978; *Introducere în opera lui Dosoftei*, Editura Minerva, Bucureşti, 1997

Eugen Negrici – *Antim, logos şi personalitate* (orice ediţie); *Naraţiunea în cronicile lui Grigore Ureche şi Miron Costin* (orice ediţie); *Poezia medievală în limba română* (orice ediţie);

Gabriel Mihăilescu – *Universul baroc al „Istoriei ieroglifice": între retorică şi imaginar*, FNSA/ Institutul de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu", Bucureşti, 2002;

II. *Începuturile literaturii româneşti în sens modern*. *Poezia*. I. Budai-Deleanu, **Ţiganiada**, Costache Conachi, Văcăreştii. Manifestul romantic al **Daciei literare** şi consecinţele lui. *Poeţi paşoptişti*: Vasile Cârlova, I. Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, D. Bolintineanu. *Proza*: C. Negruzzi (proza istorică, **Negru pe alb**), V. Alecsandri (**Buchetiera de la Florenţa, Iaşii în 1844, Balta-albă, Dridri**), N. Filimon (**Ciocoii vechi şi noi**), B.P. Hasdeu (**Duduca Mamuca**). *Teatrul:* B.P. Hasdeu (**Răzvan şi Vidra**), V. Alecsandri (**Despot Vodă, Fântâna Blanduziei**).

Bibliografie critică:

Mircea Anghelescu, *Preromantismul românesc (până la 1940)*, Editura Minerva, Bucureşti, 1971;

D. Popovici – *Romantismul românesc*, Editura Tineretului, Bucureşti, 1969;

Paul Cornea – *Originile romantismului românesc*, Editura Minerva, 1972; *Oamenii începutului de drum*, Cartea Românească, Bucureşti, 1975;

Eugen Simion – *Dimineaţa poeţilor*, orice ediţie;

Mihai Zamfir – *Din secolul romantic*, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1989;

III. *Etapa cristalizării literaturii române şi a spiritului critic în sens modern*. Junimea. Titu Maiorescu (**O cercetare critică asupra poeziei române, În contra direcţiei de astăzi în cultura română, Direcţia nouă în poezia şi proza română**). Mihai Eminescu (opera poetică; proza), I.L. Caragiale (comediile, **Năpasta, Momente şi schiţe,** nuvelele), I. Creangă (**Amintiri din copilărie,** poveştile), I. Slavici (nuvelele, **Mara**), Duiliu Zamfirescu (ciclul Comăneştenilor). Estetismul antijunimist: Al. Macedonski şi **Literatorul**. Reacţii la autonomia esteticului: C. Dobrogeanu Gherea (**Asupra criticei)**, G. Ibrăileanu (**Spiritul critic în cultura română**) . Ideologii literare ale începutului de secol XX. Poeţi reprezentativi ai perioadei posteminesciene: Al. Macedonski (opera poetică), G. Coşbuc (opera poetică), O. Goga (opera poetică), G. Bacovia (opera poetică).

Bibliografie critică:

Adrian Marino, *Opera lui Al. Macedonski*, EPL, Bucureşti, 1967;

Ion Negoiţescu, *Poezia lui Eminescu* (orice ediţie);

Zigu Ornea, *Junimea şi junimismul* (orice ediţie), *Sămănătorismul* (orice ediţie);

Dicţionarul literaturii române până la 1900, Editura Academiei, Bucureşti, 1979;

IV. *Înnoirea limbajului artistic după Primul Război Mondial*. E. Lovinescu şi teoria modernităţii interbelice. Autori reprezentativi: T. Arghezi (**Cuvinte potrivite**, **Flori de mucigai**, **Hore**), L. Blaga (**Poemele luminii**, **Paşii profetului**, **În marea trecere**, **Cântecul focului**), I. Barbu (**Joc secund**), I. Pillat (**Pe Argeş în sus**, **Poeme într-un vers**), V. Voiculescu (**Poeme cu îngeri**), M. Sadoveanu (**Zodia Cancerului sau vremea Ducăi-vodă**, **Creanga de Aur**, **Nopţile de Sânziene**, **Divanul persian**) L. Rebreanu (**Ion**, **Pădurea spânzuraţilor**, **Ciuleandra**, **Răscoala**, **Gorila**), Camil Petrescu (**Noua structură şi opera lui Marcel Proust**, **Ultima noapte de dragoste,**

întâia noapte de război, Patul lui Procust), Hortensia Papadat-Bengescu (Ciclul **Hallipilor**), G. Călinescu (**Cartea nunţii, Enigma Otiliei**), Mateiu Caragiale (**Craii de Curtea Veche**), M. Blecher (**Întâmplări în irealitatea imediată**). Critica şi istoria literară: E. Lovinescu (**Istoria literaturii române contemporane**), G. Călinescu (**Viaţa lui Mihai Eminescu; Opera lui Mihai Eminescu; Istoria literaturii române de la origini până în prezent**).

Bibliografie critică:

Ov. S. Crohmălniceanu – *Literatura română între cele două războaie mondiale*, ediţia a doua;
E. Lovinescu – *Istoria literaturii române contemporane (compendiu)*, orice ediţie;
N. Manolescu – *Arca lui Noe*, I-III (orice ediţie);

V. *Literatura postbelică (contemporană):*

Realismul socialist.

Prozatori postbelici: E. Barbu (**Groapa**), P. Dumitriu (**Cronică de familie**, vol. I-III), Marin Preda (**Moromeţii** vol. I-II, **Intrusul**, **Cel mai iubit dintre pământeni**), Augustin Buzura (**Feţele tăcerii**, **Vocile nopţii**, **Refugii**), Şt. Bănulescu (**Mistreţii erau blânzi**, **Cartea Milionarului**), Gabriela Adameşteanu (**Dimineaţă pierdută**).

Poeţi postbelici: Şt. Aug. Doinaş (**Omul cu compasul**), Nichita Stănescu (**O viziune a sentimentelor**, **Dreptul la timp**, **11 elegii**, **În dulcele stil clasic**) Marin Sorescu (**Singur printre poeţi**, **Descântoteca**, **La Lilieci**, cărţile I-VI, **Iona**, **Matca**), Leonid Dimov (**Carte de vise**).

Optzecismul: vol. **Aer cu diamante**, **Cinci**, **Desant '83**, Mircea Nedelciu (**Zmeura de câmpie**, **Tratament fabulatoriu**), Ion Stratan (**Ieşirea din apă**), G. Crăciun (ed.: **Competiţia continuă: generaţia 80 în texte teoretice**).

Critica şi istoria literară, eseul (N. Manolescu: **Despre poezie**, **Arca lui Noe**, E. Simion: **Dimineaţa poeţilor**, L. Raicu: **Calea de acces**).

Literatura română din exil (Mircea Eliade: **Noaptea de Sânziene**, Vintilă Horia: **Dumnezeu s-a născut în exil**).

Bibliografie critică:

Mircea Cărtărescu – *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1999;
Florin Manolescu – *Enciclopedia exilului literar românesc*, Editura Compania, 2002;
N. Manolescu – *Arca lui Noe*, I-III (orice ediţie);
Eugen Negrici (antologie şi prefaţă de) – *Poezia unei religii politice. Patru decenii de agitaţie şi propagandă*, Bucureşti, Editura Pro, 1995;
Eugen Negrici– *Literatura română sub comunism*, vol. I-II, Editura Fundaţiei Pro, Bucureşti, 2002-2003;
Eugen Simion – *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1974-1989.

Pentru proba de literatură română, studenţii vor alege o secţiune din tematica prezentată (I – V).

DECAN,

Conf. univ. dr. Ioana-Valentina MURĂRUŞ